

Sygn. akt III Ca 185/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Mieczysław H. Kamiński (sprawozdawca)

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu VII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Muszynie

z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt VII C 320/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 200 zł (dwieście złotych) tytułem części kosztów postępowania apelacyjnego, a w pozostałym zakresie nie obciąża powódki tymi kosztami.

Sygn. akt III Ca 185/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2.12.2014 r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu VII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Muszynie oddalił powództwo M. D. przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W. o ustalenie, że kwota zwaloryzowanych oszczędności zgromadzonych przez nią na Książeczce Mieszkaniowej (...) nr (...) stanowi obecnie kwotę nie mniejszą niż 43.350,12 zł i nie obciążał powódki kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał, że w myśl przepisu art.189 k.p.c., można żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy zostanie wykazany interes prawny, stanowiący przesłankę o charakterze materialnoprawnym zgłoszonego roszczenia. Ukształtowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd na tę kwestię, zdaniem Sądu Rejonowego wskazuje, że interes prawny istnieje tylko wtedy, gdy potrzebie ochrony prawnej można uczynić zadość przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Konsekwencją wskazanego poglądu jest kolejny, że interes ten nie istnieje wówczas, gdy już jest możliwe wytoczenie powództwa o

świadczenie, chyba że ze spornego stosunku prawnego wynikają jeszcze dalsze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest jeszcze aktualne. W tym zakresie Sąd I instancji przywołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30.10.1990 r., I CR 649/90, Lex nr 158145. Dalej Sąd Rejonowy podniósł, że to powoda w takim przypadku obciąża obowiązek wykazania faktów uzasadniających interes prawny, o którym mowa w tym przepisie (art. 6 k.c.) i jest to warunkiem uzyskania ochrony. W ocenie Sądu I instancji, powódka nie wykazała faktów uzasadniających interes prawny w dokonaniu samego ustalenia, a występując w procesie z zawodowym pełnomocnikiem zarówno w pozwie, jak i w dalszym toku postępowania nie przytoczyła jakichkolwiek okoliczności wskazujących, że przez samo ustalenie zaspokoi potrzebę ochrony prawnej.

Sąd Rejonowy odnosząc się do kwestii merytorycznej zasadności zgłoszonego żądania podniósł również, że zgodnie z art.358¹§ 3 k.c. w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, choćby były ustalone w orzeczeniu lub umowie, jednak waloryzacja sądowa w odniesieniu do wkładu zgromadzonego na książeczce oszczędnościowej jest wyłączona na podstawie przepisu szczególnego, to jest art. 13 ustawy z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 z późn. zm.). Waloryzacja sądowa nie ma bowiem zastosowania do kwot na rachunkach bankowych, do kredytów bankowych oraz kredytów i pożyczek o charakterze socjalnym. Wskazany przepis odnosi się więc wprost do oszczędności powódki zgromadzonych na książeczce mieszkaniowej, które również z tej drugiej przyczyny nie pozwalają na uwzględnienie zgłoszonego żądania. Na koniec Sąd I instancji zauważył również, iż z treści żądania pozwu nie wynika, aby powódka domagała się zwaloryzowania premii gwarancyjnej należnej jej z tytułu posiadania książeczki mieszkaniowej. Skonstatował jednak, że nawet w przypadku zgłoszenia takiego żądania, również nie mogło by ono zostać uwzględnione, ponieważ, aczkolwiek tego rodzaju waloryzacja nie jest wyłączona na podstawie art. 13 ustawy z 28.07.1990r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 z późn. zm.), to Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 29.07.1993 r., III CZP 58/93 wypowiedział pogląd, aprobowany przez Sąd orzekający w sprawie, iż premia gwarancyjna należna posiadaczowi książeczki mieszkaniowej także nie podlega waloryzacji na podstawie art.358¹ § 3 k.c. (uchwała SN III CZP 58/93 – OSNC 1993/12/208 wraz z uzasadnieniem).

Apelację od tego wyroku wniosła powódka. Zaskarżając wyrok w całości zarzuciła w pierwszej kolejności brak rozpoznania istoty sprawy, polegający na dokonaniu akceptacji stanowiska pozwanego bez uwzględnienia twierdzeń i wniosków powódki. Objawiło się to również nierozpoznanie żądania waloryzacji premii gwarancyjnej, której waloryzacja, jak sam Sąd Rejonowy wskazał w treści uzasadnienia, nie została wyłączona przepisem art. 13 ustawy z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 z późn. zm.). Ponadto apelująca zarzuciła naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie twierdzeń powódki co do równoprawnej pozycji banków w obrocie prawnym, co winno skutkować brakiem ich uprzywilejowania. Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie w całości żądania pozwu i zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania lub ewentualnie uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja nie jest uzasadniona.

Na wstępie zauważyć należy, że wbrew stanowisku apelującej Sąd Rejonowy rozpoznał istotę sprawy i to w sposób wielopłaszczyznowy. Przede wszystkim odniósł się do kwestii możliwości sformułowania żądanie w taki sposób, jak to uczyniła powódka wskazując, iż w jego uzasadnieniu nie przywołano okoliczności uzasadniających przyjęcie, że samo ustalenie nowej wysokości zgromadzonego na książeczce oszczędnościowej wkładu, gwarantuje jej należyte zabezpieczenie prawa, które zgłosiła jako przedmiot ochrony. W treści pozwu nie wskazano, w jaki sposób uzyskanie orzeczenia zgodnego z treścią żądania pozwoli powódce zrealizować jej ochronę prawną. Z samych jej wystąpień w trakcie postępowania wynika, że celem powódki jest uzyskanie kwoty objętej pozwem, czego ustalająca treść rozstrzygnięcia nie gwarantuje. Stąd też Sąd Rejonowy, uznając brak wykazania interesu prawnego w samym ustaleniu wysokości zgromadzonego wkładu powództwo oddalił. Przyczyna ta stanowiła pierwszą, samodzielną i najważniejszą

podstawę oddalenia. Wykazanie jej istnienia powodowało, że nie zachodziła potrzeba merytorycznych rozważań dotyczących zasadności żądania waloryzacyjnego. Zgodnie z orzecnictwem sądowym powództwo o ustalenie, w tym wypadku obejmujące wyłącznie dokonanie waloryzacji, nie jest dopuszczalne wówczas, kiedy powódka może domagać się zasądzenia zwaloryzowanej kwoty. Skoro zaś upłynął termin gromadzenia oszczędności, to żądanie w takiej postaci jest możliwe. Tak więc brak wykazania interesu prawnego w orzeczeniu o samej waloryzacji oszczędności powodował już konieczność oddalenia zgłoszonego przez powódkę żądania. Sąd Rejonowy dokonał również oceny wykraczającej poza ramy wynikające ze wskazanej podstawy oddalenia, analizując prawne możliwości dokonania waloryzacji. Z uwagi na przyczynę oddalenia żądania nie zachodzi potrzeba odnoszenia się do tych kwestii, tak w zakresie zgromadzonego wkładu, jak i w zakresie premii gwarancyjnej, która zresztą jak słusznie Sąd I instancji skonstatował, nigdy nie została objęta takim żądaniem. W treści pozwu domagano się bowiem ustalenia, iż kwota zwaloryzowanych środków pieniężnych oszczędności powódki zgromadzonych na książeczce stanowi obecnie kwotę wyższą, niż to wynika z zaświadczeń wystawianych przez bank. W treści uzasadnienia pozwu wyjaśniono zaś ponad wszelką wątpliwość, że żądanie obejmuje zmianę wysokości stanu oszczędności powódki, a przecież ewentualna kwota premii gwarancyjnej w pojęciu stanu oszczędności się nie mieści. Treść żądania powódki nigdy w toku postępowania przed Sądem nie została skutecznie zmieniona, zgodnie z art. 193 § 2¹k.p.c. Tak Sąd Rejonowy nie był w istocie uprawniony do orzekania w przedmiocie premii gwarancyjnej, a zatem i dokonywania oceny prawnej w tym zakresie, albowiem stanowi to wyjście ponad żądanie pozwu i narusza przepis art. 321 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c., to w ocenie Sądu Okręgowego i on także nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżący poza ogólnym powołaniem przepisów, w tym dotyczących oceny dowodów nie wskazał na czym miałyby polegać błędna analiza materiału dowodowego. Nie podał, które z dowodów Sąd I instancji ocenił w sposób niezgodny z wiedzą, logiką i doświadczeniem życiowym. Dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest natomiast wykazanie, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo- skutkowych, przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W tym stanie rzeczy apelacja podlegała oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c., zaś o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 102 k.p.c., zasądając od powódki na rzecz pozwanego jedynie część kosztów postępowania apelacyjnego w kwocie 200 zł, a w pozostałym zakresie nie obciążając jej tymi kosztami, z uwagi na jej sytuację życiową, dotyczącą jej wieku, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej, posiadanych możliwości mieszkaniowych i finansowych uznając, że wszystkie te okoliczności pozostają w związku z dochodzeniem uzyskania środków na sfinansowanie potrzeb lokalowych.

(...)